Deo optimo maximo uni & trino, Virgini Deiparæ, & sancto Lucæ orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

Quodlibetariis disputationibus manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis decimâ sextâ Februarii 1708.

M. FRANCISCO AIGNAN, Doctore Medico, Præside.

An hystericis affectibus acria?

HOMINIS vita, cæterorum viventium more, peragitur motu. Liquidorum cum solidis symmetria stabilis vigentisque motûs, seu vitæ adstruit fundamenta. Verùm, ut ut sit corporis miranda fabrica, à statu facilè dimovetur. Fluxilium partium jactura alimentis tam diversis reparanda, cæli inclementia, tempestatum vicissitudines, animi motus, excernenda & retinenda ultra modum, corpus perpetuò lacessunt. Sive tot hostium insultus primariò adoriantur solida; sive primo impetu liquida oppugnent, toti suam inurunt corpori labem, hinc pervertuntur, minuuntur, abolenturve functiones, prout mali major, minorve fuerit copia, vel qualitas. Quæ aptiora motui, corruptioni obnoxia magis: malum igitur delitescens, apertumve ex humorum penu eruere non ineptè contendit medicus. Plurimi tùm à veteribus cùm à neotericis decantantur humores, variis nominibus ut & usibus illustrati. è sanguinis alveo erumpunt omnes, ita ut quo hujus purior fuerit crasis, illorum & erit minor copia, eritque mitior indoles. Sanguinem humorem rubicundum intelligunt, qui omissis chymicorum principiis, duabus maximè & conspicuis partibus coalescit, aliâ grumosâ, serosâ alterâ. Illa oleosis præsertim resultat particulis, quæ spirituum vel materiæ æthereæ adjumento in orbem motæ, rubedinem effingunt; hæc aqua utpotè grumosæ viam sternit & parat, ejusque vehiculum evadit: Limpida, salis marini saporem vulgò; at cum salibus solvendis sit idonea, alios ut plurimùm edit, multorumque simul & gravium à statu degener in suo sinu morborum fovet semina. Ubi igitur suam dimisit naturam serum, redintegret medicus, si irruentem avertere morbum intendat, inustaque ante damna velit reparare. Id omne assequetur acrium operâ, quæ non solùm serosam illuviem valent emendare, verùm & foras abigere.

CORPORIS excrementa, etsi ex eodem fonte emergant, varios tamen facilesque sibi quærunt exitus. Pro motu & figurâ quodlibet suam init viam & egressum. Cordis & arteriarum pulsatio; membranarum & musculorum compressio; liquidorum natura excretioni dant locum & ansam. Donec mutuam hanc *nativ*amque sibi præstant operam, excrementorum debita fit profusio, suique compos beatè degit animal. Verùm in liquidis tot tamque diversæ indolis diluta salia illam ocyùs seriùsve pessundant œconomiam. Alimenta ventriculo infensa chyloseos depravatæ in ipsomet ventre rudimenta juduunt, nullibi dehinc emendanda. Saliaqueis resorbetur, partes lentas quibus irretitur chylus ad sanguinis alveum invehit: tum sibi natum quæque pars in se se recipit. Oleosa miscentur oleosis & adunantur; salina salinis dant hospitium, serosa aquea ineunt. Sulphurea sanguini miscentur cujus apprimè naturam redolent. Serosæ, salinæ, crudæ partesque viscidæ serum sanguinis adeunt hujusque corruptelam & colluviem procreant. Huic malo medebitur qui legitimè acria usurpabit, suis enim, quibus resultant partibus, serosi laticis vitium appositè valent emendare. Alkalinum sal cujus acre fit particeps acidi infringendo acumina, energiam præpedit, progressusque stitit jam inceptos. Spiritus sive partes volatiles ideòque penetrantes partium visciditatem & lentorem, pro perniciossimo quo vigent motu, atterunt, fluxilitatem debitam impertiunt, minoremque sic solidis resistentiam & obicem opponunt; unde & solidorum elater quem salis acris pars actuosa adigit, per loca idonea excernenda pellit, serique vitiata crasis suam recuperat diathesin.

MORBI queis angitur corpus tot numero tamque variâ & absimili sese formâ sensibus objiciunt, ut in ægrotantium discrimen medentes fallant incautos. Quem semel invadit in medendo error, is non facilè, non impunè semper morbi progressus seriùs coercitos sistit. Hujus veritatis conscius, symptomatum primo intuitu non affatim de morbo pronuntiat. Effectuum tam mobilium latentem investigat causam. Idiopathicam & symphaticam quid idem autumari piaculum & periculum medicorum nemo nescit, nec non illam hujus esse parentem, quæ, ut absoluta sit & secura medicatio, primò auferenda. Ut diversæ indolis & naturæ non rarò sunt morborum causæ, item tollendi modus & ratio diversa. Plethoram solvit venæ sectio; cacochymiam expedit purgatio. Priùs igitur sit novisse causam, quàm morbi aggredi curationem, aliàs si non infelici & adverso, dubio saltem marte dimicabitur. Qui symptomata æquivoca promit morbus, causam sui celat imprudentem, & quò plures corporis partes afficiet, eò faciliùs in errorem rapiet medicum, symptomata varia variosque proferens effectus. Sed ea liquorum varietas nullum ei fucum faciet quem penes erit solidorum structura & usus, nec non liquidorum natura & motus. Quæ si medentem fugiant, ad morbum velut ad scopulos pavidus temerariusve adibit. Non mirum hinc quod hystericorum affectuum causa & origo tam multos lateat. Symptomatum syndrome, morborum simul ilias, irruentis mali diversitas, tam in partibus, quàm in afficiendi modo, non omnibus sui causam aperit, sed si liquida & solida probè noveris, illam in serosâ illuvie nervos obsidente attentus animadvertes.

VETERES de affectibus hystericis occupavit error, semen retentum, ipsave menstrua in uteri lacunis, corruptaque inibi autumantes. Muliebris sexus eo sæpissimè morbo correptus in suis illos firmabat præjudiciis. Neoteriorum quidam in viris ac in mulieribus eosdem suspicati affectus, bilem & succum pancreaticum contaminata accusant: utrumque liquorem in intestino coeuntem, pro suo vitio contra naturæ votum fermentationem accelerare contendunt, cujus omnes, quos deprehendimus, motus convulsivi, effectus necessarios concludunt. Qualia utriusque opinionis fuerint argumenta, veram nullatenùs offendunt causam. Id morborum agmen varios induit vultus. Apoplexiam aliquando, Epilepsiam sæpiùs mentitur. In imo ventre rugitus, abdominis instar tympani distensio subitaque & ima depressio. Circa xyphoiden obtusus dolor; ad diaphragma circulus & constrictio; cordis micatio exigua, pulsus nullus, in faucibus sensus glomeris & quasi strangulatus, visûs depravatio, in auribus tinnitus, susurri, sibilli. Capitis dolor & distensio horum affectuum, pro eo quo sæviunt gradu & periodo, sunt legitima soboles. Nervos per corpus diffusos contaminatum impetit & aggreditur serum, sive poros permeans, seu ab ipsorum ortu canalem juxta diffluens, cavitatem adimplet, diametrum adauget & extendit. Latitudo aucta longitudinem imminuit brevioremque efficit eâ proportione qua extensus diameter: hinc nervi partem extimam ad intimam seu originem retrahi fit necessum, partis ideò quam init nervus ad punctum fixum cerebrum nempe fieri debet reductio; spiritus verò, pro mole injectâ in viis quas ipsos perlustrare decet, directè & per irradiationem emitti nequaquam valent, at imò pro sua mobilitate in obicem impingentes ad cerebrum turbatim & præcipites remeant, unde tremor motusque convulsivi cientur, nullaque horum fit remissio, donec serosa labes aliò confugerit.

MULIERES hystericis torminibus qui vel solvere vel præcavere cogitat, omnem conferat operam ut luxurians & infarctum serum expediat & eliminet. Exercitium id obire munus non impar, quod ratio asserit, & experientia confirmat. Rusticæ, in laborum præmium, hisce malis intactæ vitam protrahunt, sanguis enim pro motu factus vividior, suis recrementis se se liberat diaphoreseos liberalis beneficio. Deliciis nimiùm sibi blandientis gulæ mulier non obtemperet. Ciborum ingurgitatio nunquam ventriculum gravet & offendat. Animi mœrorem hilaritate fuget sanitatis tuendæ vel restituendæ studiosa. At quæ jam hystericos insultus expertæ, non modò his se se adstringant legibus, quas infringere nefas; verùm & medicamenta frequenter advocent quæ sanguinem sero viscido, acido, crudo frigidove & luxurianti valeant expedire. Hæc adimplent è metallis ferrum, acidorum vim obtundens: è mineralibus sal ammoniacum, succinum: inter vegetabilia pulegium, sabina, centaurium minus, absynthium & alia; myrrha, caphura; ex animalibus castoreum, quæque ex his omnibus parantur. Vigente vel ineunte paroxysmo, sanguinis missio è brachio, pede, jugulari præsens sæpe habetur remedium, sanguinis utpotè copiam detrahens, solidis tensis nimiùm elaterem restituit; hinc in serum facilis actio, hujusque vel per sudorem, ptyalismum, diaphoresin, urinasve secretio. Vomitoria prudenter ingesta nervos ventriculi excutiendo, diaphragma partesque subjectas & vicinas sollicitando, paroxysmi non rarò solutionem accelerant. Verùm cujuscumque sint auxilii, ad alia causam amoturus confugias. Illuviem respice serosam prima mali semina ministrantem.

Ergò hystericis affectibus acria.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Joannes Herment, Medicus Regis ordinarius & Scholarum Professor.
M. Stephanus Franciscus Geoffroy, Regiæ scientiarum Academiæ Parisiensis, regiæque societatis Londinensis socius.
M. Franciscus Aignan, Præses.
M. Jacobus Fourneau.
M. Ludovicus Franciscus Dutal.
M. Michaël Ludovicus Reneaume de la Garanne, è Regiâ scientiarum Academiâ.
M. Michaël Pichonnat.
M. Franciscus Picoté de Belestre.
M. Nicolaus Bailly.

Proponebat Parisiis FRANCISCUS POUSSE, Cenomanus, Baccalaureus Medicus. A. R. S. H. 1708.